

वासवये याते निम्नगाया मृदाय वा । ज्ञानं कुर्वीद-
संभ्रान्तः यत्किमदुपचारतः । देवान् पितॄंश्च सन्त्य
ततो देवदत्तं व्रजेत् । तस्यैव पूजयेद्देवीं पुष्पैस्तुकाह-
सम्भैः । फलानि च यथाशक्तं विहृतं धान्यसङ्घमम् ।
ततः सुवासिनीं पूज्या कुङ्कुमैः कसुमेन च । श्रीजयेस्त-
धुराक्षेन प्रणिप्रत्य विशज्जेत् । ततस्तु तच्छुलपत्रं
हस्तपालेन संयुतम् । ब्राह्मणाय प्रदातव्यं वा श्रीम्
प्रीयतामिति । निर्वर्त्तितदशेषेण ततो भुञ्जीत वाग्यतः ।
मासाहमासं कर्त्तव्यं विधिनानेन भारत ! । श्रीलक्ष्मीः
कमला वस्यत् पद्मा नारायणी तथा । पञ्चष्टिः स्थितिः
पुष्टिस्तुष्टिः विद्धिः क्षया क्रमात् । मासाहमासं रा-
जेन्द्र ! प्रीयतामिति कौत्सयेत् । दक्षमय्यपिकां कृत्वा
पुष्पगन्गादिवाशिताम् । शब्दायां स्वापयेत्तुङ्गिणीं सर्वोप-
स्कारवयुताम् । शौभास्याष्टकसंयुक्तां नेत्रपट्टाहतकानीम् ।
सप्तधासुखनोपेतां रसधातुसन्निताम् । पादुकोपानह-
स्ततभाजनसुखसंयुक्ताम् । देवीं संपूज्य विधिवद् ब्रा-
ह्मणाय कुटुम्बिने । व्याघ्राय देद्विदुषे यज्ञे वा रो-
चते क्षयम् । सोपस्कारं स्वत्वाच्च घेतुं दत्त्वा क्षमा-
पयेत् । यः पञ्चमीव्रतमिदं दत्तं सुरारोमकृत् । समा-
चरति पूज्य मृगोक्षनृजाम् । राज्यत्रियं च भुवि भव्य-
जनोपभोग्यं भुञ्ज्या प्रयाति मयं नपुंसदनम् । माहा-
त्मभाष पञ्चानि पञ्चस्यास्तव भारत ! । जवेति या च
विस्थाता व्रतिनां जयदायिनी । यथाप्यया जवा-
शब्दं करोति व्रतिनो दुषाः । । परिपूर्णं व्रतं यथां
या जेवा जयपञ्चमी । जवा च विजवा चैव जयनी
पाणनाशिनी । जवा, कार्तिकशुक्लपञ्चमी नवमेन यदा
युक्ता शुक्लपक्षे द पञ्चमी । उत्तराफाल्गुनी यस्यामि-
न्नुवारवभागः । आरभेत नरक्षयां व्रत पूर्वपक्षेऽपि ।
। श्राविकमन्त्राशी ब्रह्मचारी जितेन्द्रियः । धृतिमान्
जतसकलौ भवेद्भयमवाहरः । ततः कलं सहस्राय स्वात्वा
नियतमानसः । धृतसङ्कल्पया पत्न्या कुर्वीदु बिलस्य
चार्येणम् । बिलमूले ततः कुर्वीदु वेदिं पुष्पाक्षतैर्यु-
ताम् । स्वापयेत् कलदानतो तस्यानष्ट दिक्षु वा ।
तन्मध्ये बिलमूले तु स्वापयेत् महाघटम् । सोम्यं
राजतं तान् मार्त्तिकं वा शुभान्वितम् इत्यादि ।

श्रीप्राप्तिव्रतं विष्णुधर्मोत्तरे “श्रीविष्णोस्तु कोट्यधिकं
श्रीवित्तस्यापि किं फलम् । तस्माद्व्रतं समाचर्य येन
स्वाप्तीव्रतो नरः । मार्त्तिको जताय “देशास्त्रां

समतीतायां ततिपदमष्टति क्रमात् । पूर्ववत् पूजयेद्देवं
श्रीकृष्णं दिने दिने । पूर्ववदिति चैत्रादिषु पावाप्ति-
व्रतवत् । “पुष्पमूलैः फलैश्चैव जुहुयादष्टतानि च ।
बिलांश्च वङ्को सततं गोरसैर्भोजयेद् हिलान् । त्रि-
रात्रोपशितो लघैश्चां कनकं प्रतिपादयेत् । वस्त्रदुग्ध-
राजेन्द्र ! तेन साफल्यमश्नुते । कृत्वा व्रतं मासमिदं
यथोक्तमासाद्य मासं सुचिरं मनुष्यः । अनुष्यमासाद्य
विहृतेजाः त्रिया सुतः स्वाप्तिगतिं प्रधानम्” ।

श्रीव्रतव्रतमीव्रतं भविष्योत्तरे “तस्माद्भाद्रपदे चैव शुक्लपक्षे
जुह्वतम् । नवम्यामर्चयेद्भक्त्या रैवत्तुष्ट्योदयेऽनघ ! ।
श्रीव्रतं विविधैरत्नैरनग्नपतितैः फलैः । तिलपिष्टाक्ष-
गोधूमेधूपगन्गाहृतेपमैः । रैवद्भाद्रपदाश्वान् ! श्रीतरो
वै नमस्तुते । मन्त्रेणाग्नेन राजेन्द्र ! पूजयेद्भक्तिचयुतः ।
सप्तकलसतोऽभ्यर्च्य श्रीव्रतं प्रणिप्रत्य च । ब्राह्मणाय
भोजयेद्भक्त्या श्रीदेवीं प्रीयतां मन । ततो भुञ्जीत श्री-
नेन तैवाहारविवर्जितम् । अनग्नपत्तं सत्यात्वे दधि-
धान्यकलं शुभम् । एवं यः कुरुते मार्थ ! श्रीव्रताभ्य-
र्चनं नरः । मारी व दुःखशोकाभ्यां लुप्यते नात्र
संशयः” ।

श्रीव्रतं विष्णुधर्मोत्तरे चैव शुक्लपक्षे पञ्चम्यां पूजयित्वा तथा
त्रियम् । सकृदेवाऽप्युवादेत् फलं संवत्सरोदितम् ।
“अथातः संप्रवक्ष्यामि श्रीव्रतं नाम ते व्रतम् । चैत्र-
शुक्लतृतीयायां ज्ञानसम्पन्नपूर्वकम् । कृत्वा शुक्लाम्बरो
राजकुलमाख्याहृतेपनः । तिष्ठेद् हतोदनाहारो
भूमौ सुवासिनां च तान् । चतुर्थ्यां च तथा ज्ञानं
वह्निरेव समाचरेत् । पञ्चम्यां विशेषेण शुक्लाम्बरधरः
शुचिः । चर्त्तुः संपूजयेत् पद्मैः कृतकेऽङ्गुतकेऽपि वा ।
शुक्लेन गन्धनाक्षेपेण हतदीपेन वायच” इत्यादि ।

श्रीव्रतं ब्रह्मपुं “जतोपवासः पञ्चम्यां पञ्चम्यां योऽर्चयते र-
विम् । निवसन्नचारी च रवेर्भक्तिसमन्वितः । सप्तम्यां वा
महाभास ! शोऽप्येव फलं लभेत्” । विष्णुधर्मोत्तरे
“पञ्चम्यां शुक्लपक्षे ये नरा भोगवाधरे । व्रतचरति
यत्नेन तथा तासां पुत्रश्च पुत्रम् । न तेषां दुर्लभं कि-
ञ्चित् भविष्यति ह्यतोत्तम ! । द्वियोगे हि मुच्यं तेषां
फलं स्वम् ! भविष्यति । त्रिविधे पूजनं कृत्वा मासेषु
सुखतमम् ! अथयं जायते पुण्यं नाम कायां विधा-
रणा” ।

संवत्सरव्रतं विष्णुधर्मोत्तरे “इदमन्यं पञ्चम्यां पञ्च-